

Michael Jarlner & Kim Escherich (red.)

Fra VELFÆRDSSTAT til OVERVÅGNINGSSTAT

Algoritmernes magt i den
offentlige forvaltning

DJØFS FORLAG

Kim Escherich

Direktør for Digital Fornuft, Escherich.biz
@kescherich | kim@escherich.biz

Vi ❤️ digitalisering

selvbetjening.rejsekort.dk siger

Received message from unexpected origin : chrome-extension://efaidnbmnmbpajpcglclefindmkaj

OK

Log ind

Hvis du ikke har
[Bestille NemID](#)

Bestil NemID online

[Om online bestilling](#)

Hvem kan bestille NemID online?

Hvis du bor udenfor Danmark eller Grønland, kan du bestille NemID ved at indtaste dit cpr-nummer og trykke på "næste". Hvis du bor i Danmark eller Grønland kan du læse mere om, [hvordan du stiller NemID](#).

Hvis du allerede har et NemID, men mangler en offentlig digital signatur, kan du bestille den ved at indtaste dit cpr-nummer og trykke på "næste".

Jeg ønsker at fortsætte med online bestilling

For at bestille online skal du opgive dit cpr-nummer og have et dansk pas eller kørekort ved hånden. Informationerne bruges til at identificere dig entydigt, så dit NemID kun kan bruges af dig.

Bekræft med nøgleapp eller sms + kodeord

Du har forsøgt at bekræfte dit køb med NemID-nøglekort. Når du handler på nettet, skal du i stedet bruge NemID nøgleapp for at bekræfte købet. Du kan også bekræfte med sms + kodeord.

Vælg enten NemID eller sms + kodeord herunder for at bekræfte dit køb.

Du kan ændre dit mobilnummer og kodeord på [nets.eu/3ds](#)
Du kan læse mere om NemID nøgleapp på [nemid.nu](#)

← Afbryd

NEM ID

SMS+kode

Rejsekort

NemID

Brugernavn og adgangskode

Log ind

NEM ID

Ingen offentlig digital signatur

Du skal have offentlig digital signatur for at bruge NemID hos denne tjenesteudbyder.

Lige nu kan dit NemID kun bruges til netbank.

For at få tilknyttet offentlig digital signatur til dit NemID, kan du besøge [nemid.nu](#) og log på selvbetjeningen.

Bestil NemID / Bestil offentlig digital signatur til dit NemID

▼ Bestil NemID

Bestil NemID online

[Bestil offentlig digital signatur til dit NemID](#)

Mine kontaktoplysninger

Ønsker du offentlig digital signatur til dit NemID?

Du har i øjeblikket kun NemID til netbank.

Hvis du ønsker at bruge NemID til andet end netbanken, fx på offentlige hjemmesider, skal du vælge "Bestil offentlig digital signatur til NemID" nedenfor og gennemføre en bestilling af NemID.

Bemærk, at hvis du vælger at bestille en offentlig digital signatur, vil den blive udstedt med det samme, såfremt du kan legitimere dig tilstrækkeligt. Og du vil ikke modtage et nyt nøglekort eller en ny midlertidig adgangskode.

Hvis du ønsker at logge på selvbetjeningen med dit NemID til netbank, skal du vælge "Log på med NemID til netbank" og foretage dit log-in igen.

Vælg

[Bestil offentlig digital signatur til NemID](#)

[Log på med NemID til netbank](#)

Din identitet er ikke bekræftet

Du har fået NemID fra din bank, uden at banken har bekræftet din identitet.

For at få tilføjet en offentlig digital signatur til dit NemID kan du kontakte din bank. Du har også mulighed for selv at bekræfte din identitet gennem en af metoderne

Bekræft med NemID

NEM ID

Samtykkeerklæring

Ved tilmeldingen af mit mobiltelefonnummer og kodeord til Dankort Secured by Nets, Visa Secure eller Mastercard Identity Check med mit NemID giver jeg samtidig samtykke til at

1. Nets DanID A/S må videregive mit CPR-nummer fra mit NemID, så min kortudsteder kan sikre korrekt tilmelding af mit kort til løsningen
2. min kortudsteder, i tilfælde af eventuelt misbrug af mit kort eller mistanke herom og/eller indsigelser vedrørende brug af mit kort.

Bestil NemID online

[Om online bestilling](#)

Identifikation med kørekort eller pas

Mobilnummer (valgfrit)

Fx 457224705

landskode, ud-

Mobilnummer bruges til udvidet s

E-mail-adresse

Gentag e-mail

E-mail bruges til kvitteringer og vi

Oplysninger om dit danske pas eller kørekort

Vælg type

Pas

Passnummer

Fx 101104638

[Hvor finder jeg pasnummer?](#)

Nøgle-løsning

☐ Jeg accepterer ovenstående og [Regler for NemID](#)

Accepter Nets DanIDs behandling af dine oplysninger og Regler for NemID

Når du får et OCES-certifikat udstedt og knyttet til NemID, giver du samtykke til:

- at Nets DanID foretager opslag i CPR for at indhente dit navn og din adresse
- at Nets DanID videregiver sammenhængen mellem din offentlige digitale signatur og dit cpr-nummer til den offentlige PID-tjeneste hos Digitaliseringsstyrelsen. PID-tjenesten bruges til opslag fra offentlige tjenesteudbydere for at identificere dig. En privat tjenesteudbyder kan kun få oplyst dit cpr-nummer, hvis du giver dit samtykke til det, når du logger på hos tjenesteudbyderen
- at Nets DanID foretager opslag i den offentlige PID-tjeneste for at indhente eventuelt PID-nummer fra et tidligere OCES-certifikat
- at Nets DanID behandler dine personoplysninger: navn, adresse, e-mailadresse, cpr-nummer, NemID-nummer (og hvis du vælger det: alternativ adresse og mobiltelefonnummer, som du selv holder opdateret) til udstedelse og administration af dit OCES-certifikat.
- at Nets DanID registrerer din ip-adresse, når du logger på med NemID.

Michael Jarner & Kim Escherich (red.)

Fra VELFÆRDSSTAT til OVERVÅGNINGSSTAT

Algoritmernes magt i den
offentlige forvaltning

DJØFS FORLAG

big-mother.dk

OVERVÅGNINGSSTATEN

Overvågingskameraer
Nummerpladelæsere
Adfærdsovervågning
Ansigtsgenkendelse
Digital efterforskning

...for at gøre det nødvendige

BIG MOTHER-STATEN

Vi tager os af de svageste
Vi digitaliserer for at blive mere effektive
Vi sparer penge og får flere varme hænder
Vi bekæmper kriminalitet med algoritmer
Vi indsamler og koncentrerer data

...for at gøre, hvad er godt for samfundet

15 års fællesoffentlige digitaliseringsstrategier

2001 DIGITALT SAMARBEJDE

- Digital signatur
- Borgere kan sende e-mail til det offentlige
- Myndigheder kommunikerer digitalt

2004 EFFEKTIVE BETALINGER OG INTERN DIGITALISERING

- NemKonto og eFakturering
- Virk og Sundhed.dk
- Sikker e-mail mellem myndigheder

2007 FÆLLES INFRASTRUKTUR

- NemID, NemLog-in, eIndkomst
- Digital Post, NemSMS, Borger.dk
- Myndigheder skal benytte fælles it-infrastruktur

2011 DIGITAL KOMMUNIKATION

- Digital Post til borgere og virksomheder
- Borgere og virksomheder betjener sig selv på nettet
- Udbredelse af digital velfærd
- Grunddata-programmet

2022

AUTOMATSTATEN?

- Vi ved, hvad du har behov for, før du selv gør det
- Vi drager omsorg for, at du kan leve et godt liv
- Vi skaber tryghed ved at borger-nudge væk fra upassende adfærd
- Vi bekæmper kriminalitet før den opstår
- Hvis du ikke har noget at skjule, er der ingen grund til at være bange

Til møde hos kommunen

- Du skal til et møde på kommunen og vil gerne lave automatisk optankning på dit Rejsekort, men du får at vide, at "din identitet er ikke bekræftet", så du er nødt til at tage bilen i stedet
- Til mødet får du at vide, at din fremtid er forudsagt og at der er 78% sandsynlighed for, at du bliver langtidsarbejdsløs
- En væsentlig årsag til de 78% er, at din morfar er født i Islamabad, men dog også at du bruger en del tid på sociale medier
- Din fremtid er defineret som et gennemsnit af alle dem som ligner dig, så der tages ikke hensyn til dit frivillige arbejde som hjerteløber og håndboldtræner
- Da du spørger om andre årsager får du at vide at "sådan er det bare"; systemet kan nemlig ikke årsagsforklare
- Da du kommer ud til bilen finder du at nummerpladerne er klippet, men politimanden med saksen kan ikke forklare hvorfor – og skrider
- I din søgen efter en kæreste bladrer du samme aften febrilsk på Tinder og matcher overraskende pludselig med en kendt skuespillerinde – men da du forsøger at optage kontakten, får du i stedet stillet spørgsmålet "Hvorfor er du ikke organonor?"

DATA-KONTRAKTEN

Datakontrakten – magtbalancen mellem borger og stat – ændres over tid så staten får langt flere data om borgeren og dermed en absolut fordel.

Skader tillid, moral, lyst til at dele data

BORGER-PROFILERING

Borgere bliver tilordnede til AI-skabte segmenter med identiske behov, profil og forventet adfærd. Ikke længere set som individer – eller interessante som så.

Skadet relation, manglende evne til at se individet

PRÆDIKTIVE ALGORITMER

Algoritmer bruges til at forudsige borgerens næste skridt og afvigelser fra normalen. Passer du ikke, kommer du på observationslisten.

Sanktion for forudsagt adfærd

PROAKTIV KONTROL

Statens rolle ændres fra reaktiv til proaktiv, dvs. nye magt- og kontrolmidler giver mulighed for korrektiv handling, overvågning, bøder.

Skader fællesskabsfølelse, demokrati, tillid

DIGITAL ULIGHED

De svageste borgere "automatiseres" først – og brokker sig ikke. Dertil vil dårlig digitalisering ekskludere endnu flere borgere.

Endnu mere ulighed

”

Det er netop sproget, som gør digitaliseringsfeberen så smitsom - den kvasi-videnskabelige ingeniør-lingo, som gør udviklingen så svær at udfordre for en offentlig ansat, der nødig vil virke stillestående eller ineffektiv.

”Styrelsen for Digital Fornuft”, anmeldelse i Weekendavisen

"TEKNOLOGIETIK"

Hvad er etiske konsekvenser af at bruge teknologi X?

Er det acceptabelt at forøge mængden af pesticider for at kunne producere fødevarer nok, til kunne brødføde 9 milliarder mennesker?

"AI-ETIK"

Hvordan kan vi håndtere bias, transparens, fairness, data...?

Hvordan kan vi sikre, at forsikringselskabets machine-learning-baserede risikomodel ikke afviser gravide kvinder?

"KORT ETIK"

Kender vi menneskelige og organisatoriske konsekvenser?

Kan vi skade vores gode ry og brand ved at erstatte kundeservice-medarbejdere med chatbots?

"LANG ETIK"

Er vi opmærksomme på problemstillinger vi ikke ved, vi ikke ved?

Havde vi som lovgivere tilladt det, hvis vi havde vidst, at Airbnb havde udraderet alt liv i centrum af store europæiske byer?

1. *Fra Kolding til fremtiden – mellem velfærd og overvågning*
Michael Jarlner
2. *Velkommen til Styrelsen for Digital Fornuft & Filosofi*
Kim Escherich
3. *Velfærdsstaten som eksperimentarium*
Birgitte Arent Eiriksson
4. *Prædiktive algoritmer: Den forebyggende stat og den risikoscorede borger*
Helene Friis Rather
5. *Transparens i det offentliges brug af maskinlæring*
Maraya Akhtar
6. *Influencer-staten*
Mikkel Flyverbom & Frederik Schade
7. *Når algoritmen får det sidste ord*
Hanne Marie Motzfeldt
8. *En af vejene til tryghed er afskaffelsen af demokratiet*
Klavs Birkholm